

## Asia T-349/03

### **Corsica Ferries France SAS vastaan Euroopan yhteisöjen komissio**

Valtiontuet — Kumoamiskanne — Rakenneuudistustuki — Päättös, jossa tuki todetaan yhteismarkkinoille soveltuvaksi — Komission suuntaviivat — Perusteluvelvollisuus — Edellytysten noudattaminen — Tuen määrän rajaaminen välttämättömään

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomio (kolmas jaosto)  
15.6.2005 . . . . . II - 2204

#### Tuomion tiivistelmä

1. *Kumoamiskanne — Kanneperusteet — Perustelujen puuttuminen tai puutteellisuus — Eron tekeminen perustelujen puuttumisen tai puutteellisuuden ja ilmeisen arviointivirheen välillä*  
(EY 230 ja EY 253 artikla)

2. *Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet — Perustelut — Perusteluvelvollisuuden laajuus — Valtiontukia koskeva komission päätös — Vaikeuksissa olevan yrityksen rakenneuudistukseen myönnettävää tukea koskeva päätös*  
(EY 87 artiklan 1 kohta ja 3 kohdan c alakohta sekä EY 253 artikla; valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annetut yhteisön suuntaviivat)
3. *Valtiontuki — Kielto — Poikkeukset — Komission harkintavalta — TuomioistuINVALVONNAN rajat*  
(EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohta)
4. *Valtiontuki — Kielto — Poikkeukset — Komission harkintavalta — Mahdollisuus vahvistaa puitteet — Sitova vaikutus — TuomioistuINVALVONTA*  
(EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohta)
5. *Kumoamiskanne — Riidanalainen toimi — Toimen lainmukaisuuden arviointi niiden tietojen perusteella, jotka olivat käytettävissä toimen tekemishetkellä — Jälkikäteen esitetyillä huomautuksilla ei ole merkitystä*  
(EY 230 artikla)
6. *Valtiontuki — Kielto — Poikkeukset — Tuet, joiden voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille — Vaikeuksissa olevan yrityksen rakenneuudistukseen myönnettävät tuet — Vaikeuksissa olevien yritysten määrittäminen*  
(EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohta; valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen 4 kohta, 5 kohdan a alakohta ja 6 kohta)
7. *Valtiontuki — Kielto — Poikkeukset — Tuet, joiden voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille — Vaikeuksissa olevan yrityksen rakenneuudistukseen myönnettävät tuet — Edellytykset — Tuen määrän rajaaminen ehdottoman välttämättömään — Sellaisen rakenneuudistussuunnitelman soveltaminen, jossa on sitoumus luovuttaa omaisuus, joka ei ole välttämätöntä — Seuraus — Velvoite osoittaa luovutuksen tuotto kokonaisuudessaan rakenneuudistussuunnitelman rahoittamiseen*  
(EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohta; valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suuntaviivojen 40 kohta)

8. *Valtiontuki — Kielto — Poikkeukset — Tuet, joiden voidaan katsoa soveltuvan yhteismarkkinoille — Vaikeuksissa olevan yrityksen rakenneuudistukseen myönnettävät tuet — — Komission harkintavalta — Oikeus arvioida likimääräisesti rakennusuudistus-suunnitelman mukaisten omaisuuden luovutusten nettotuottoa — Raja*  
(EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohta)
9. *Toimielinten säädökset, päätökset ja muut toimet — Perustelut — Perusteluvollisuuden laajuus — Perustelujen puuttumisen korjaamista oikeudenkäynnin aikana ei voida hyväksyä*  
(EY 253 artikla)

1. EY 253 artiklan rikkomista koskeva kanneperuste on ilmeistä arviointivirhettä koskevasta kanneperusteesta erillinen kanneperuste. Ensimmäiseksi mainittu kanneperuste, jossa vedotaan perusteluiden puuttumiseen tai niiden puutteellisuuteen, koskee näet EY 230 artiklassa tarkoitettua olennaisten muotomääräysten rikkomista, ja se on sellainen ehdoton kumoamisperuste, joka yhteisön tuomioistuinten on tutkittava omasta aloitteestaan, kun taas jälkimmäinen kanneperuste, jossa on kyse päätöksen aineellisesta laillisuudesta, koskee samassa EY 230 artiklassa tarkoitettua perustamissopimuksen soveltamista koskevan oikeussäännön rikkomista, ja yhteisöjen tuomioistuimet voivat tutkia sen ainoastaan, jos kantaja on siihen vedonnut. Perusteluvollisuus on näin ollen perustelujen oikeellisuutta koskevasta kysymyksestä erillinen kysymys.

niiden perustelujen aineellista lainmukaisuutta, joihin komissio on mainitun päätöksen perusteeksi vedonnut.

Tästä seuraa, että perustelujen puuttumista tai niiden puutteellisuutta koskevan kanneperusteen yhteydessä esitetyt väitteet ja lausumat, joilla pyritään kiistämään tällaisen päätöksen perusteltavuus, ovat tehottomia ja merkityksettömiä.

(ks. 52, 58 ja 59 kohta)

Valvottaessa sitä, onko perusteluvollisuutta noudatettu komission tekemän päätöksen osalta, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei siis voi tutkia

2. Perusteluvollisuuden laajuus riippuu kyseessä olevan toimen luonteesta ja siitä asiayhteydestä, jossa päätös on tehty. Perusteluista on selkeästi ja yksiselitteisesti ilmentävä toimielimen päätely siten, että niille, joita toimenpide

koskee, selviävät sen syyt, jotta he voivat puolustaa oikeuksiansa ja arvioida, onko päätös perusteltu, ja toisaalta että yhteisöjen tuomioistuimet voivat tutkia toimenpiteen laillisuuden.

Perusteluissa ei tarvitse esittää kaikkia asiaan liittyviä tosiseikkoja ja oikeudellisia seikkoja koskevia yksityiskohtia, koska tutkittaessa sitä, täyttävätkö päätöksen perustelut EY 253 artiklan vaatimukset, on otettava huomioon päätöksen sanamuodon lisäksi myös asiayhteys ja kaikki asiaa koskevat oikeussäännöt.

Komissio ei etenäkään ole velvollinen ottamaan kantaa kaikkiin asianomaisten sille esittämiin väitteisiin, kuten muun muassa seikkoihin, jotka eivät selvästi mitenkään liity asiaan tai jotka ovat merkityksettömiä tai selvästi toissijaisia, vaan sen on ainoastaan esitettävä sellaiset tosiseikat ja oikeudelliset seikat, joilla on olennainen merkitys sen tekemän päätöksen systematiikan kannalta.

Tukitoimenpiteen luonnehdinnan osalta perusteluvollisuus edellyttää sitä, että komissio osoittaa ne syyt, joiden perusteella se katsoo, että kyseinen toimen-

pide kuuluu EY 87 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan.

Siltä osin kuin on kyse rakenneuudistukseen myönnetyn valtiontuen yhteensoveltuvuutta EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohdan kanssa koskevasta perusteluvollisuudesta, kyseinen velvollisuus on täytetty, jos komission päätöksessä mainitaan ne syyt, joiden vuoksi se katsoo, että tuet ovat perusteltuja valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annetuissa yhteisön suuntaviivoissa asetettuihin edellytyksiin nähden, joita ovat muun muassa se, että rakenneuudistuksesta on tehty suunnitelma, se, että pitkän aikavälin elinkelpoisuudesta on esitetty tyydyttävää näyttöä, ja se, että tuet ovat oikeassa suhteessa tukea saaneen yrityksen osuuteen rakenneuudistuksen kustannuksista.

(ks. 62–66 ja 132 kohta)

3. Komissiolla on EY 87 artiklan 3 kohdan c alakohtaa sovellettaessa laaja harkintavalta, jonka käyttäminen edellyttää koko yhteisöä silmällä pitäen tehtävää taloudellisten ja yhteiskunnallisten kysymysten monitahoista arviointia. Tämän harkintavallan käyttämistä koskeva tuomioistuimen suorittama valvonta kohdistuu ainoastaan siihen, että menettelyä ja perusteluvollisuutta koskevia sääntöjä on noudatettu, että ratkaisun perus-

tana olevat tosiseikat pitävät asiallisesti paikkansa, että asiassa ei ole tehty oikeudellista virhettä, että tosiseikkoja ei ole arvioitu ilmeisen virheellisesti tai että harkintavaltaa ei ole käytetty väärin. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ei näin ollen voi korvata päätöksentekijän arviointia omalla taloudellisella arvioinnillaan.

Tässä yhteydessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on näin ollen varmistettava, onko komission itse itselleen asettamia vaatimuksia, sellaisina kuin ne on näissä suuntaviivoissa esitetty, noudatettu.

(ks. 139–141 kohta)

(ks. 137 ja 138 kohta)

4. Komission hyväksymät valtiontukien valvontaa koskevat puitteet ja tiedonannot sitovat komissiota edellyttäen, ettei niillä poiketa perustamissopimuksen määräyksistä ja että jäsenvaltiot ovat hyväksyneet ne.

5. Kun käsitellään EY 230 artiklaan perustuvaa kumoamiskannetta, yhteisön toimenpiteen lainmukaisuutta on arvioitava niiden tosiseikkojen ja oikeudellisten seikkojen perusteella, jotka olivat olemassa toimenpiteen toteuttamisen ajankohtana, eikä yhteisön toimenpiteen lainmukaisuus voi riippua siitä, onko sen kiertäminen mahdollista, tai siitä, että sen tehokkuudesta esitetään jälkikäteen huomautuksia.

Erityisesti on todettava, että komission monitahoisia arviointeja on tutkittava ainoastaan niiden seikkojen perusteella, jotka olivat komission tiedossa sen arvioidessa asiaa.

(ks. 142 ja 143 kohta)

Arvioidessaan yksittäistä tukea tällaisten jo hyväksymiensä suuntaviivojen perusteella komission ei siten voida katsoa ylittävän harkintavaltansa rajoja luopumalla käyttämästä tätä harkintavaltansa. Komissio näet säilyttää valtansa kumota tai muuttaa näitä suuntaviivoja, jos olosuhteet sitä edellyttävät. Toisaalta nämä suuntaviivat koskevat rajattua sektoria, ja syy niiden antamiseen on komission halu noudattaa määrittelemäänsä politiikkaa.

6. Vaikka valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi annettujen yhteisön suunta-

viivojen mukaan yritys katsotaan ”joka tapauksessa” vaikeuksissa olevaksi yritykseksi, jos se on menettänyt huomattavan osan osakepääomastaan, mikään ei estä yritystä kuitenkaan osoittamasta muilla seikoilla, että se on suuntaviivojen tarkoittamalla tavalla taloudellisissa vaikeuksissa, vaikka se ei ole menettänyt huomattavaa osaa osakepääomastaan.

seksi annettujen yhteisön suuntaviivojen 40 kohdan mukaan on ehdottomasti välttämätön rakenneuudistuksen toteuttamiseksi, kun otetaan huomioon mainitun tuensaajan, sen osakkaiden tai sen yritysryhmän käytettävissä olevat varat, johon tuensaaja kuuluu.

(ks. 266 ja 313 kohta)

(ks. 185 kohta)

7. Kun yritys on rakenneuudistustukea saadakseen antanut rakenneuudistus-suunnitelmassaan sitoumuksen luovuttaa omaisuutta, joka ei ole välttämätöntä, sen on osoitettava tämän omaisuuden luovutuksesta saatu tuotto kokonaisuudessaan rakenneuudistussuunnitelman rahoittamiseen. Tämä velvoite ei merkitse millään tavalla sitä, että tuensaajan on käytettävä kaikki varansa myönnetyn tuen määrän vähentämiseen, vaan pelkästään sitä, että sen on käytettävä kaikki sellaisesta omaisuudesta, jonka ei ole katsottu olevan välttämätöntä, saadut varat yrityksen toiminnan jatkamiseen sen rakenneuudistuksen yhteydessä. Tällaista tuensaajan osallistumista rakenneuudistussuunnitelmaan omilla varoillaan edellytetään sen varmistamiseksi, että tuki pysyy rajattuna määrään, joka valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistuk-

8. Kun komissio arvioi rakenneuudistustuen soveltuvuutta yhteismarkkinoille, sillä ei ole velvollisuutta arvioida jokaisesta niistä toimenpiteistä, jotka yrityksen on toteutettava, aiheutuvaa erillistä kustannusta. Koska eri kulutilien tarkka arviointi olisi lisäksi hankalaa siitä syystä, että suunnitellut toimenpiteet ovat suuntaa-antavia, komissio voi sen sijaan laajaa harkintavaltaansa käyttäessään laillisesti rajoittua tekemään vain kokonaisarvion.

Tästä seuraa, että kun otetaan huomioon rakenneuudistussuunnitelmassa sovitusta omaisuuden luovutuksista saatujen nettotulojen tarkan määrän arvioimiseen liittyvät vaikeudet, komissiolla on lähtökohtaisesti oikeus sille kuuluvaa laajaa harkintavaltaa käyttäessään arvioida mainittuja tuloja likimääräisesti.

Jos kuitenkin omaisuus, jonka luovutuksesta on sovittu rakenneuudistussuunnitelmassa, on jo luovutettu ja komissiolla on tästä syystä tiedossaan mainitun luovutuksen nettotulojen todellinen määrä, komissio ei voi, kun otetaan etenkin huomioon EY 87 artiklan 1 kohdassa määrätty valtiontukien kieltoa koskeva periaate, tyytyä arvioimaan tuen määrän välttämättömyyttä määrittäessään kyseisen yrityksen käytettävissä olevia käteisvaroja "suurpiirteisesti".

9. Päätöksen perustelujen on sisällyttävä itse päätökseen, eikä komission jälkikäteen esittämiä selityksiä voida poikkeustapauksia lukuun ottamatta ottaa huomioon. Tästä seuraa, että päätöksen itsessään on oltava riittävä eikä sen perusteluina voida pitää sellaisia kirjallisia tai suullisia selityksiä, jotka on annettu jälkeinpäin kyseistä päätöstä koskevan kanteen jo ollessa yhteisöjen tuomioistuinten käsiteltävänä.

(ks. 272, 273, 278, 282 ja 283 kohta)

(ks. 287 kohta)